

Høringsuttalelse

TIL: NORGES VASSDRAGS- OG
ENERGIDIREKTORAT,
KONSESJONSAVDELINGEN, POSTBOKS
5091 MAJORSTUEN

FRA: LYSAKERELVA FISKEFORENING

SIGN.:

ANSVARLIG: ANDERS HØILUND

SIGN.:

DERES REF.: VEGARD RØNNING
DAHLEN

VÅR REF.: ANDERS
HØILUND

DATO: 21.12.2020

Uttalelse til revisjonsdokument for Fåbrofossen mikrokraftverk i Lysakerelva fra Mustad Eiendom AS.

Vi viser til NVEs høringsbrev av 11.11 2020 om offentlig høring av Mustad Eiendom AS revisjonsdokument av 29.06 2020 med referanse 202007604 Høringsfristen er satt til 31.12 2020. Vår høringsuttalelse er avgitt innen godkjent høringsfrist.

Lysakerelva fiskeforening representerer sportsfiskeinteressene i Lysakerelva. Det er Lysakerelva fiskeforening som kultiverer, utfører oppsyn, og har daglig overvåkning av Lysakerelva fra Fåbrofossen til munningen i Lysakerfjorden.

1. Bakgrunn

Konsesjonsvilkårene i [navn på vilkårsrevisjonen] skal nå revideres. [navn på kraftselskap] har utarbeidet et revisjonsdokument som nå er på høring. Følgende konsesjoner gjelder:

Det er tidligere ikke gitt noen konsesjoner for vassdraget.

2. Lysakerelva Fiskeforenings vurdering

Det er den korte gyte- og oppvekststrekningen som er bestandsregulerende for laks og sjøørret i Lysakerelva. Strekningen er på totalt ca. 300 meter, hvorav de første 100 er de klart viktigste. Det er på denne strekningen at vannføringen vil bli påvirket av kraftverket.

Vintervannføring i den regulerte elva er, fra november til mars er på 0,5 m³/sek. Det er i dag fastsatt en minstevannføring på 0,5m³/sek. Jeg ser av dokumentene at den er senket til 0,45m³/sek. I praksis vil det i kalde vintre, og i tørre somre gå mindre vann i elva enn ved nåværende minstevannføring.

Ved en reduksjon av vannføringen fra 0.9 til 0.45 m³/sek vil store deler av oppvekstområdet nedenfor Fåbro bli påvirket av brå fall i vannstanden og tørrlagt. Rogn vil bli tørrlagt og yngel som oppholder seg der vil dø. Dødelighet av yngel på grunn av brå endringer til mindre vannføring er dokumentert ved tidligere tilfelle.

De yngste årgangene av laks og ørret, såkalte 0+ oppholder seg på grunt vann for å unngå predasjon fra annen fisk.

Hvis returvannet er tenkt returnert gjennom sideløpet ved øya nedenfor Fåbro, vil ødeleggelsen bli enda større. Da vil gyte- og oppvekstplassene ved og nedenfor kulp nummer to også bli tørrlagt.

Det er uheldig at mikrokraftverket skal starte opp ved en så lav vannføring at store oppvekstområder blir lagt tørre.

Området ble prøvefisket med el-apparat av NTNU og Naturrestaurering 22.09. 2020.

Det prøvefiskede området er en elvestrekning på 27 meter, og med en bredde på 9m.

El-fisket gav et resultat på 518 fisk, hvorav 98% var laks.

Dette gir en tetthet på 2,1 fisk på kvadratmeter.

For å hjelpe på det korte oppvekstområdet i elva har fylkesmannen i Viken og Oslo gitt tillatelse til å sette ut inntil 40 000 startfôret yngel av laks og sjørret oppstrøms Fåbro. Dette har gjort fiskebestanden mer robust og høstbar. Det er bekymringsfullt at ved et turbininntak ved demningen ved Fåbro vil utvandrende smolt lett søke seg ned der og bli dept.

I tillegg til fiskebestandene vil tørrleggingene fra kraftproduksjonen ha negativ innvirkning på bestanden av bunndyr. Denne bestanden beites på av både fisk og fugl, ikke minst fossekallen, som de fleste år hekker i Fåbrofossen.

Foto1. Fotografiet viser strandete laksunger etter en brå reduksjon i vannføringen ut fra Bogstadvannet 18. september 2017.(Foto: Knut Gullbekk)

Foto 2. viser vannføring ved ca 1 kubikkmeter i sekundet fra 20. mai 2020. Foto 3. viser vannføringen ved ca 0,5 kubikkmeter i sekundet. Legg merke til destore gruspartiene som da blir tørrlagt. (Foto: Jon Christian Hol).

3. Konklusjon

Lysakerelva fiskeforening kan ikke anbefale at det gis konsesjon for et mikrokraftverk i Fåbrofossen.

Laksebestanden i Lysakerelva er betegnet som sårbar av NIVA, nettopp på grunn av den korte gyte og oppvekstsonen. Lysakerelva fiskeforening ser på planene om et mikrokraftverk i Fåbrofossen som et unødvendig inngrep i naturen.

Det største ankepunktet er at når kraftverket startes vil vannføringen droppe raskt, og det vil føre til at laks- og ørretyngel i klasse 0+ vil bli strandet.

Tiltak

En godt fungerende fisketrapp i Fåbro vil kunne gjøre bestandene av laks og sjøørret i Lysakerelva mer robuste med ar gytefisker da får tilgang til nye gyteområder. Den vil imidlertid ikke kunne reparere skadene på de eksisterende gyteområdene om det gir tillatelse for et mikrokraftverk i Fåbro.

Et lindrende tiltak kan imidlertid være å slippe returvannet fra turbinen tilbake i kulpen under fossen.

Dersom vannuttaket til mikrokraftverket startes ved en vannføring på 1,5 kubikkmeter/sek vil skadene på bestandene av fisk og bunndyr reduseres.

Med hilsen

Lysakerelva fiskeforening v/

Anders Høilund,